

V. ROZDÍL MEZI PŘÍJMY Z POJISTNÉHO NA DŮCHODOVÉ POJIŠTĚNÍ A VÝDAJI SPOJENÝMI S VÝBĚREM POJISTNÉHO NA DŮCHODOVÉ POJIŠTĚNÍ A S VÝPLATOU DÁVEK DŮCHODOVÉHO POJIŠTĚNÍ

Podle zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, ve znění pozdějších předpisů, je součástí státních finančních aktiv "zvláštní účet důchodového pojištění", na který je převáděn kladný rozdíl mezi příjmy pojistného na důchodové pojištění, včetně příjmů penále a pokut připadajících na důchodové pojištění a výdaji na dávky důchodového pojištění, včetně výdajů spojených s výběrem pojistného na důchodové pojištění a výplátou dávek důchodového pojištění. Rozdíl mezi příjmy a výdaji systému důchodového pojištění je propočítáván od roku 1996, tj. poté, kdy bylo zákonem č. 160/1995 Sb., kterým se mění a doplňují některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o důchodovém pojištění, stanoveno, že kladná salda budou shromažďována ve prospěch systému důchodového pojištění. Od roku 1996 do roku 2003 byly rozdíly propočítávány podle přílohy k usnesení vlády č. 530/1995, ve znění usnesení vlády č. 584 z 25. září 1997.

Postup výpočtu je nově stanoven vyhláškou č. 76/2005 Sb., o stanovení způsobu výpočtu rozdílu mezi příjmy pojistného na důchodové pojištění a výdaji na dávky důchodového pojištění, vydanou v souladu se zmocněním v § 36 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, ve znění pozdějších předpisů.

Od uzákonění zvláštního účtu důchodového pojištění v roce 1995 byl zjištěn přebytek pojistného důchodového pojištění nad výdaji za rok 1996 ve výši 4 383 963 tis. Kč. Tato částka byla v souladu se zákonem č. 491/2000 Sb., použita na krytí části záporného salda hospodaření systému důchodového pojištění v roce 2001. V dalších letech, až do roku 2003 docházelo ke schodkům. Jedním z důvodů bylo snížení sazby pojistného na důchodové pojištění z 27,2 % na 26,0 %, které se promítlo v kombinaci s dalšími faktory do výběru pojistného důchodového pojištění a výdajů na důchody v dalších letech (stárnutí populace, vzrůstající počet lidí odcházejících do důchodu, růst nedoplatků na pojistném atd.) a tudíž do schodku systému důchodového pojištění. V letech 1997 až 2003 uvedený propočet pouze evidoval výši tohoto záporného salda, které je součástí celkového schodku státního rozpočtu a k žádným převodům prostředků na zvláštní účet důchodového pojištění nedocházelo.

Za rok 2004 dochází po několika letech opětovně k přebytku příjmů z důchodového pojištění nad výdaji důchodového pojištění vč. výdajů na správu důchodového pojištění, a to v částce 8 326 mil. Kč. Přebytek příjmů nad výdaji vyplynul především z úpravy dané zákonem č. 425/2003 Sb., kterým s účinností od 1. ledna 2004 došlo ke zvýšení sazby pojistného na důchodové zabezpečení z 26 % na 28 % vyměřovacího základu, tj. o 2 procentní body, na úkor snížení pojistné sazby příspěvku na státní politiku zaměstnanosti z 3,6 % na 1,6 % vyměřovacího základu.

V roce 2004 příjmy z pojistného na důchodové pojištění, vč. příslušenství, které plátcí platí povinně, činily 243 232 896 tis. Kč. Dobrovolné důchodové pojištění bylo vybráno v částce 43 164 tis. Kč. **Příjmy z pojistného důchodového pojištění včetně příslušenství a dobrovolného důchodového pojištění**, dosáhly za všechny kapitoly státního rozpočtu, které pojistné vybírají, částky 243 276 060 tis. Kč. **Výdaje na důchody** činily v roce 2004 celkem za všechny kapitoly státního rozpočtu, ze kterých jsou vypláceny, 230 896 759 tis. Kč. **Správní výdaje** spojené s výběrem důchodového pojištění a s výplatou dávek důchodového pojištění byly propočítány za všechny kapitoly za rok 2004 v částce 4 052 821 tis. Kč.

Výpočet výsledku hospodaření systému důchodového pojištění za rok 2004 byl proveden podle vyhlášky č. 76/2005 Sb. následovně:

Od celkových výdajů České správy sociálního zabezpečení za rok 2004 ve výši 263 764 523 tis. Kč byly odečteny výdaje na důchody, na dávky nemocenského pojištění, na další dávky sociálního zabezpečení v objemu 259 098 281 tis. Kč, výdaje na výplaty podle zvláštních právních předpisů, které provádí Česká správa sociálního zabezpečení (výdaje na odškodnění podle zákona č. 261/2001 Sb., zákona č. 39/2000 Sb. a zákona č. 172/2002 Sb.) v částce 17 954 tis. Kč. Dále byly odečteny výdaje na společné programy Evropské unie České republiky v částce 74 931 tis. Kč, které se netýkají důchodového pojištění (Program Phare CZ O2 –08 04 Výstavba školící kapacity ČSSZ v Karlových Varech). Výsledná částka 4 573 357 tis. Kč se stala základem pro propočet správních výdajů České správy sociálního zabezpečení připadající na výběr pojistného na důchodové pojištění a na výplatu dávek důchodového pojištění. Po vynásobení koeficientem 0,8642 stanoveným vyhláškou, byly zjištěny správní výdaje na systém důchodového pojištění ve výši 3 952 295 tis. Kč. Správní výdaje necivilních správ sociálního zabezpečení Ministerstva obrany, Ministerstva vnitra a Vězeňské služby Ministerstva spravedlnosti spojené se systémem důchodového pojištění byly propočteny v částce 100 526 tis. Kč. U Ministerstva financí nejsou správní výdaje propočítávány, jelikož z této kapitoly

jsou vypláceny pouze dávky nemocenského pojištění, nikoliv dávky důchodového pojištění. Výsledek výpočtu v částce 4 052 821 tis. Kč představuje celkové správní výdaje připadající na systém důchodového pojištění.

Výdaje na dávky důchodového pojištění a správní výdaje spojené s výběrem pojistného na důchodové pojištění a výplatou dávek důchodového pojištění za rok 2004 dosáhly celkem 234 949 580 tis. Kč. **Příjmy z pojistného na důchodové pojištění v částce 243 276 060 tis. Kč byly v roce 2004 vyšší než úhrn výdajů na dávky důchodového pojištění a správní výdaje o 8 326 480 tis. Kč, což představuje přebytek hospodaření systému důchodového pojištění.**

Údaje, ze kterých se vycházelo při propočtu, jsou uvedeny v tabulce:

Tabulka č. 64

v tis. Kč

	v tom správy sociálního zabezpečení:					
	Celkem ČR	MPSV	MO	MV	Min.sprav.	MF
Pojistné na důchodové pojištění povinné	243 232 896	235 794 673	1 782 018	4 677 966	469 720	508 519
Pojistné na důchodové pojištění dobrovolné	43 164	43 164				
Celkem pojistné důchod. pojištění	243 276 060	235 837 837	1 782 018	4 677 966	469 720	508 519
Výdaje na dávky důchodového pojištění	230 896 759	225 185 065	3 008 027	2 394 091	309 576	
Správní výdaje důch. poj. ČSSZ (propočteno koef. 0,8553 podle usn. vl. č. 530/95)	3 952 295	3 952 295				
Koeficient podílu správ. výd. na dávkách důch. poj.-u ČSSZ	0,0176	0,0176				
Správní výdaje necivilních správ	100 526		52 941	42 136	5 449	
Výdaje na důchody a správu	234 949 580	229 137 360	3 060 968	2 436 227	315 025	
Rozdíl příjmů a výdajů	8 326 480	6 700 477	-1 278 950	2 241 739	154 695	508 519